

Sant eller falskt?

OM MÄNS VÅLD MOT KVINNOR

Först när vi upphör att betrakta mäns våld mot kvinnor som en plötslig och marginell företeelse som drabbar ett fåtal enskilda individer kan en verklig och nödvändig förändring komma till stånd.

Det kräver att de många myterna om vem som blir misshandlad och vem som misshandlar avlivs. Det kräver att vi slutar att omdefiniera, förminska och bortförklara mäns våld mot kvinnor när det kommer till de konkreta våldshändelserna.

Mäns våld mot kvinnor kan aldrig ursäktas eller accepteras. Det är hög tid att kvinnors mänskliga rättigheter förs in i alla hem – också i Sverige.

(AMNESTY, 2004)

Citera gärna foldern, men glöm inte att uppge källan.

COPYRIGHT: Bräcke Diakoni och författarna

TEXT: Denise Cresso, Ewa Fransson & Kerstin Kristensen

SPRÅKBEARBETNING: Karin Torgny

GRAFISK FORM: Formanda

TRYCK: Göteborg, 2010

BräckeDiakoni

www.dubbeltutsatt.se

Sant eller falskt?

– om mäns våld mot kvinnor

Både män och kvinnor utsätts för våld i nära relationer.

I majoriteten av fallen är det dock män som utsätter kvinnor för våld, därför är ett av regeringens prioriterade mål att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

(LÄNSSTYRELSEN VÄSTRA GÖTALANDS LÄN 2009)

MÄNS VÅLD MOT KVINNOR är ett område som engagerar, vilket innebär att det finns frågor och föreställningar bland annat kring vilka män som är våldsutövare och vilka kvinnor som blir våldsutsatta.

FÖRESTÄLLNINGARNA OM mäns våld mot kvinnor är många. Ibland är de felaktiga. I den här foldern bemöter vi några av de förutfattade meningar som vi har mött i vår verksamhet.

GENOMGÅENDE ANVÄNDS begreppet förövare för den man som utövar våld och kvinna för den som är den utsatta.

FOLDERN HAR ytterligare ett syfte, att synliggöra att kvinnor med funktionsnedsättning ingår i gruppen våldsutsatta kvinnor.

NÄR DET GÄLLER funktionsnedsättning utgår vi från Västra Götalands gruppering, det vill säga kvinnor som har svårt att se, höra, röra sig, tåla vissa ämnen och förstå eller bearbeta information.

Göteborg december 2009

Kerstin Kristensen

Projektledare

Vad är våld?

MÅNGA TÄNKER PÅ VÅLD
SOM ENBART FYSISKT,
DET SOM SYNS. MEN
VÅLD ÄR MYCKET MER.

Våld är en maktutövning. Våld är varje handling som skadar, smärtar, skrämmer eller kränker en person. En handling som får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från att göra något den vill. (ISDAL, 2001)

VI HAR VALT att dela in våld i fem kategorier, psykiskt, fysiskt, ekonomiskt och sexuellt våld samt försummelse. Gränserna mellan kategorierna är inte alltid tydliga. Ofta används flera våldshandlingar, som var för sig kanske inte ter sig så allvarliga, men som blir allvarliga när de läggs samman.

HÄR ÄR NÅGRA EXEMPEL PÅ VÅLD:

Psykiskt våld är hot, isolering, förlöjligande, nedvärdering inför andra människor. Det kan också handla om att förövaren hotar att ta sitt liv eller gör kvinnan, hennes barn eller husdjur illa.

Fysiskt våld är att knuffa, hålla fast, skaka om, ge örfil, nypa, bita, klösa, ta stryptag, dra i hår, spotta på, slå, sparka, kasta saker på eller slå med ett tillhygge.

Ekonomiskt våld är att övertalas eller hotas för att till exempel skriva på ett lån eller att bli avlurad sina pengar.

Sexuellt våld är att tvingas till sexuella handlingar eller att bli tafsad på inför andra. Det kan även handla om att mot sin vilja se på eller delta i pornografi.

Försummelse är att hindras från att äta, sova eller uppsöka sjukvård, att få sin medicin eller hjälp med sin hygien.

DET HÄR ÄR VÅLDSHANDLINGAR SOM RYMS INOM RAMEN FÖR BROTTSBALKEN (B+B) SOCIALTJÄNSTLAGEN (SoL), LAGEN OM STÖD OCH SERVICE (LSS) OCH HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSLAGEN (HSL).

Man måste väl kunna
bråka eller gräla utan
att det kallas våld?

JÄ, MEN OM DET BARA
ÄR PÅ DEN ENES VILLKOR
HANDLAR DET OM MAKT-
UTÖVNING. MÅNGA HAR
SVÅRT ATT KALLA DET
SOM SKER I EN RELATION
FÖR VÅLD.

Den samlade bilden från de intervjuundersökningar som Hearn hänvisar till, visar att kvinnors/brottoffers beskrivningar och förståelse av våld är annorlunda än männens/förövarnas.

MÄNNEN ANGER totalt sett färre våldshandlingar. De handlingar de nämnde var alla av fysisk karaktär som ger eller riskerar att ge synliga eller varaktiga skador. De angav också det fysiska våld som de dömts för.

KVINNORNA ANSER att många fler och olika handlingar var våld. Förutom hot om våld och sexuellt våld av alla slag nämnde de även känslomässigt, verbalt och psykiskt våld. Dessutom uppgav de olika kontrollerande beteende till exempel ekonomisk kontroll och kontroll av tillgången på mat, rörelsefrihet och information. (HEARN, 2000)

DET ÄR INTE OVANLIGT att våldsamma män omskriver våldshändelser. Vid en våldshändelse där kvinnan behövt läkarhjälp för sina skador kallade mannen det för bråk. Genom att använda ordet bråk görs våldet till något ömsesidigt och vardagligt och framför allt mindre allvarligt. (HYDÉN, 1995)

Mäns våld mot kvinnor, är det verkligen ett stort samhällsproblem?

JA, VÅLD MOT KVINNOR OCH BARN ÄR ETT AV DE STÖRSTA FOLKHÄLSOPROBLEMEN I VÄRLDEN.

Mäns våld mot kvinnor i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem och ett hot mot kvinnors och barns hälsa, välbefinnande och liv. Det skriver Sveriges kommuner och landsting i förordet till sin kunskapsöversikt.

(ELIASSON/ELLGRIM, 2006)

SAMMA SAK sägs även i den svenska omfångsundersökningen Slagen dam där nästan hälften av kvinnorna rapporterade att de utsatts för fysiskt, sexuellt våld och/eller hot om våld från en närstående, bekant eller okänd man efter 15-årsdagen.

(LUNDGREN M.FL. 2001)

ENLIGT BROTTSFÖREBYGGANDE RÅDET, Brå, anmäldes 2008 drygt 28 000 misshandelsbrott mot kvinnor. I tre fjärdedelar av fallen var förövaren någon som kvinnan kände. Antalet misshandelsanmälningar mot kvinnor ökar för varje år. Brå menar att ökningen beror på att fler kvinnor anmäler, men också att det beror på en faktisk ökning av antalet brott.

NÄR DET GÄLLER VÅLDSHÄNDELSER begångna av en närstående person räknar Brå dessutom med en underrapportering det vill säga att bakom siffrorna döljer det sig ett stort mörkertal. Anmälningarna som gäller våld mot kvinnor uppskattas stå för cirka 20 procent av totala antalet våldsbrott.

(BRÅ, 2008A)

FLERA STUDIER VISAR att våldsutsatta kvinnor har en sämre hälsa än befolkningen i övrigt och att de i större utsträckning söker vård. Världshälsorganisationen, WHO, konstaterar att de negativa hälsokonsekvenserna av att bevittna våld i hemmet, något som många barn gör, nästan är lika stora som för den som själv utsätts för våld.

(HAMMARSTRÖM/HENSING, 2008)

Att kvinnor med funktionsnedsättning blir våldsutsatta, det kan väl ändå inte vara så vanligt?

JO, DET ÄR LIKA VANLIGT ATT KVINNOR MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING UTSÄTTS FÖR VÅLD SOM KVINNOR GENERELLT.

undersökningen Mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning, med fokus kvinnor med fysiska funktionsnedsättningar, uppger en tredjedel av samtliga kvinnor att de har erfarenhet av hot, våld eller sexuella trakasserier.

TOTALT SETT uppger 20 procent av de svarande kvinnorna att de bor, eller har tidigare bott, tillsammans med en man som utsatt dem för våld, hot eller sexuella övergrepp. (HANDU, 2007)

I BRÅ:S KUNSKAPSÖVERSIKT påpekas att våldsproblematiken mot kvinnor med funktionsnedsättning är densamma som den som gäller för kvinnor generellt.

VISSA OMSTÄNDIGHETER kring att vara våldsutsatt och ha en funktionsnedsättning bör dock lyftas fram. En sådan omständighet är att funktionsnedsättningen i sig kan användas i våldet. En annan skillnad kan vara att förmågan att försvara sig eller fly kan vara sämre.

DESSUTOM ÄR många kvinnor med funktionsnedsättning beroende av stöd i sin vardag, vilket i sig kan innebära en mer sårbar livssituation jämfört med kvinnor i allmänhet. (BRÅ, 2007)

Men det är väl ändå
ingen som ger sig på en
utvecklingsstörd kvinna?

JO, FORSKNING VISAR
ATT JUST DEN HÄR
GRUPPEN KVINNOR
KAN ANSES VARA EN
EXTRA UTSATT GRUPP.

Handus undersökning ingick en grupp av kvinnor med intellektuell funktionsnedsättning (lindrig eller måttlig utvecklingsstörning). De kvinnor som deltog i delstudien var inte så många att det går att dra generella slutsatser, men siffrorna i sig visar på en stor utsatthet.

STUDIEN VISAR att en tredjedel av kvinnorna med en intellektuell funktionsnedsättning hade varit utsatta för fysiskt våld före femton års ålder. De hade utsatts av flera personer och ju yngre kvinnorna var desto mer slagna har de varit i unga år och av flera olika typer av förövare. En av fem hade tvingats till sexuella handlingar. En tredjedel av kvinnorna i undersökningen uppgav att de hade utsatts för våld efter femton års ålder.

FYRA AV TIO kvinnor med intellektuella funktionsnedsättningar hade utsatts för sexuella övergrepp av en eller flera män som de inte haft ett sexuellt förhållande med. Kvinnorna redovisade att männen hade tagit på deras kroppar, kysst eller kramat dem fast de inte ville och tvingat dem till sex genom hot.
(HANDU, 2007)

Varför lämnar hon honom inte?

VARFÖR LÄMNAR INTE HAN?
DE ERFARENHETER SOM
MÅNGA VÅLDSUTSÄTTA KVINNOR
HAR BERÄTTAT OM, KAN
SAMMANFATTAS I "VÅLDETS
NORMALISERINGSPROCESS".

FAKTA

Att kvinnor lämnar våldsamma män är lätt att förstå. Det kan vara svårare att förstå varför en kvinna inte går. Kvinnor som stannar kvar i ett våldsamt förhållande utpekas som en avvikande grupp som måste förklaras.

DET ÄR VIKTIGT att poängtera att även en relation som innehåller våld börjar med förälskelse och en önskan om att vara tillsammans. Våldets normaliseringsprocess är en process där våldet gradvis blir en del i vardagen.

INGEN KVINNA går in i en relation med tanken att hon nog får räkna med lite våld.

VÅLDET UTVECKLAS stegvis i en oftast långsam process. Det gör att det är svårt för kvinnan att upptäcka de små förskjutningarna. Efterhand övergår den inledande positiva uppvaktningen från mannen till en mer kärleksfull kontroll och kvinnan isoleras. Hon reagerar oftast först när hon utsatts för upprepat fysiskt våld.

I BÖRJAN KAN hon förklara det fysiska våldet med att mannen har haft en dålig dag eller en period av stress. Det ligger inte nära till hands att tro den man som hon lever med och älskar medvetet begränsar henne liv. Dessutom är han inte våldsam hela tiden utan växlar mellan att vara kärleksfull och hotfull eller våldsam. (LUNDGREN, 2004)

MÅNGA KVINNOR lämnar mannen utan större problem, men det finns faktorer som försvårar ett uppbrott. Några hinder är rädsla, skuld, skam, isolering och inte minst kvinnans ekonomiska situation. Forskare har också funnit att många kvinnor bryter upp när det gäller liv eller död, inte sällan utifrån en omsorg om barnens säkerhet. (HOLMBERG/ENANDER, 2007)

Det är inte konstigt att hon får stryk, så som hon provocerar...

PROVOCERAR? ÄR DET NÄR EN KVINNA SÄGER VAD HON TYCKER ÄVEN OM HON TYCKER ANNORLUNDA ÄN MANNEN?

Det finns de som tycker att det under vissa omständigheter är okej att slå en kvinna, nämligen när hon provocerar... Det betyder att mannen bestämmer vad som är provocerande i situationen. När kvinnan går över den gräns mannen satt upp, tar han sig rätten att bestraffa henne med fysiskt våld.

GENOM ATT fokusera på kvinnans beteende läggs skulden på kvinnan och mannen fråntas ansvaret.

ATT UTSÄTTA NÅGON FÖR VÅLD ÄR ETT BROTT! Vid andra våldsbrott diskuteras det aldrig om brottsoffret provocerat fram brottet. En person som utsatts för rån anses inte ha provocerat rånaren genom att ha dyrbara kläder på sig eller ha plånboken synlig i bakfickan. (ROKS, 2007)

FN:S ALLMÄNNA FÖRKLARING om mänskliga rättigheter från 1948 fastställer att alla människor skall behandlas lika. Den gäller alla, oavsett kön.

På regeringens webbplats om mänskliga rättigheter står:

De mänskliga rättigheterna gäller för alla och envar. De slår fast att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De mänskliga rättigheterna är universella. De gäller över hela världen, oavsett land, kultur eller sammanhang.

Men även kvinnor
kan ju vara
våldsamma...

JÅ, MEN IDAG
UPPFATTAS DET INTE
SOM ETT FOLKHÄLSO-
PROBLEM.

Naturligtvis finns det även kvinnor som utövar våld. När det gäller anmälda brott mot liv och hälsa är 13 procent av gärningspersonerna en kvinna och 87 procent en man. Fördelningen är densamma när det gäller anmälda misshandelsbrott (inklusive grov misshandel). Gällande anmälda sexualbrott är 2 procent av gärningspersonerna kvinnor och 98 procent män.

(BRÅ, 2008A)

FÖR ATT KOMPLETTERA BILDEN av våldsutövare behövs andra källor än statistik över anmälda brott. Brottsförebyggande rådets trygghetsundersökningar, NTU, bygger på intervjuer där frågor ställs om erfarenheter av att vara utsatt för våld.

NTU 2007 visar att när det gäller relationen till gärningspersonen är skillnaderna mellan kvinnor och män stora. För utsatta kvinnor är det vanligast att gärningspersonen är en bekant, medan majoriteten av män uppger att gärningspersonen var helt okänd.

(BRÅ, 2008B)

ENLIGT EN AMERIKANSK STUDIE har 75 procent av kvinnors våld skett i självförsvar. Om kvinnors våld uppmärksammas till exempel genom polisanmälan bidrar det även till att synliggöra hennes utsatthet.

(KIMMEL, 2002)

KVINNOR MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING uppger att förövarna oftast är män, det kan vara en partner, förälder eller annan närstående. De uppger även andra förövare såsom personal inom färdtjänst, hemtjänst och personliga assistenter.

(BRÅ, 2007)

De män som använder
våld gör väl det när de
är berusade?

ALKOHOL ÄR INTE
ORSAKEN TILL VÅLD MOT
KVINNOR MEN ANVÄNDS
OFTA SOM URSÄKT FÖR
VÅLDSAMMA BETEENDEN
HOS MÄN.

En vanlig föreställning är att det är män med alkoholmissbruk som utövar våld. Vissa män misshandlar enbart när de har druckit alkohol, andra bara när de är nyktra. En del män misshandlar oavsett om de är fulla eller nyktra. Det finns inget entydigt mönster som säger att det är på det ena eller andra sättet.

HUR ALKOHOL PÅVERKAR människors beteenden styrs till stora delar av kulturella föreställningar. I en del kulturer anses alkohol göra människor slöa och snälla, i andra aggressiva. I traditionell svensk kultur är den sista förklaringen mer vanlig.

I SVERIGE ÄR DET ofta berättigt att skylla på onykterhet för att ursäka exempelvis våldshandlingar eller sexuella närmanden. Mannen kan säga: "Jag var så full att jag inte visste vad jag gjorde." Det accepteras ofta av omgivningen även om det inte är en legitim ursäkt.

DET ÄR VANLIGT att överskatta alkoholens betydelse när en våldsam situation ska förklaras. Exempelvis tror både mannen och kvinnan, polisen och andra att mannen är mer berusad än vad promillehalten i blodprovet visar.

ELIASSON/ELLGRIM (2006)

Män som slår måste väl ha dålig impulskontroll?

NEJ, DET STÄMMER INTE.
DÅ SKULLE HAN JU OCKSÅ
SLÅ ANDRA I SIN NÄRHET,
VILKET HAN I REGEL INTE GÖR.
ELLER SLÅ SIN PARTNER PÅ
FESTEN ELLER NÄR DE ÄR UTE
PÅ STAN.

Män som utövar våld beskrivs ofta som personer som lider av bristande impulskontroll och aggressivitet. Men det stämmer inte med verkligheten. Våldet sker inte var som helst, det vanligaste är att det utövas i hemmet.

MANNEN SLÅR INTE i blindo, utan väljer ett tillfälle då han kan göra det utan risk att bli avslöjad. Han har även kontroll över hur mycket han slår. Om våldsamma män slog okontrollerat skulle betydligt fler kvinnor dö varje år. (HOLMBERG/BENDER, 2003)

NÄR VÅLDSAMMA MÄN har konfronterats med sitt våldsutövande har de sagt att de har agerat utifrån en känsla av vanmakt. Det bygger på att mannen tror att han har rätt till makt och att han är beredd att försvara den rätten med våld när han är på väg att förlora den.

DET SÄGS ATT män som utövar våld mot sin partner har särskilt svårt att förlora kontrollen i provocerande situationer. Mot det talar att männen klarar av att hantera andra provocerande situationer utan att gripa till våld.

I SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTINGS kunskapsöversikt sammanfattas vad som utmärker våldsamma män. Det är män som är svartsjuka och tycker sig äga kvinnan. Män som förväntar sig att kvinnan ska utföra allt hemanarbete och som tar sig rätten att bedöma och bestraffa henne. Män som strävar efter att behålla sin auktoritet och kontroll i hemmet.

MÄNS KRAV PÅ AUKTORITET i hemmet går hand i hand med de normer och strukturer som våldsutövande män lutar sig mot för att rättfärdiga det våld de utövar mot en partner.

(ELIASSON/ELLGRIM, 2006)

En man kan väl ändå
vara en bra pappa
även om han slår
barnens mamma?

NEJ, ISTÄLLET
FÖRSÄTTER HAN
BARNET I EN MYCKET
SVÅR KONFLIKT.

För barn är föräldrar viktiga modeller för hur man är tillsammans med andra. Att som förälder utsätta sitt barns andra förälder för våld är en av de allvarligaste kränkningar man kan begå mot ett barn.

PAPPAS VÅLD MOT MAMMA gör barnet både förvirrat och rädd. Ett barn kan inte bedöma om våldet är stort eller litet och vet inte om mammans liv är i fara. Ett barn måste också kalkylera med risken att själva bli utsatt.

I INTERNATIONELLA UNDERSÖKNINGAR framkommer att 90 procent av barnen i familjer där mamman blir slagen tvingas bevittna misshandeln. Av dessa barn är minst hälften själva utsatta för våld, och en tredjedel utsätts för sexuella övergrepp. Det finns alltså ett starkt samband mellan mäns våldsutövande mot kvinnor och mäns våld mot barn.

BARN ÄR BEROENDE av vuxna. Deras tillvaro bygger på att de som ansvarar för dem är trygga, respektfulla och förutsägbara. Det kan därför ifrågasättas om en man kan vara en välfungerande pappa samtidigt som han utövar våld mot barnets mamma och barnet självt.

(ERIKSSON M.FL. 2008)

MÅNGA KVINNOR beskriver också att våldet inte tar slut även om de separerar, i synnerhet om det finns gemensamma barn. Mannen fortsätter att kontrollera, hota och/eller misshandla kvinnan vid hämtning och lämning och förhör barnen om vad deras mamma gör.

(ELIASSON, 1997)

En kvinna som har mycket stöd från samhället är väl ändå trygg och säker?

SÅ BORDE
DET VARA, MEN
FORSKNING VISAR
PÅ NÅGOT ANNAT.

En kvinna som har mycket stöd från samhället är i en beroendeställning. Beroendet kan vara på flera plan, såväl ekonomiskt som praktiskt i det vardagliga livet. Många kvinnor med funktionsnedsättning behöver stöd och får det dels från anhöriga, dels från kommunen.

I HANDUS UNDERSÖKNING med fokus på mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning svarade hälften av kvinnorna att de hade regelbunden hjälp på grund av sin funktionsnedsättning. Drygt två tredjedelar uppgav att de fick hjälp av en anhörig och 9 procent av hemtjänst, 15 procent hade personlig assistans, och 5 procent hade hjälp av ledsagarservice.

(HANDU, 2007)

NÄR KVINNOR med funktionsnedsättning utsätts för våld är det oftast av någon närstående person eller någon som de är beroende av. Det är inte ovanligt att kvinnor utsätts för flera olika typer av våld och att våldet är upprepat.

DET INNEBÄR ATT kvinnor med funktionsnedsättning blir våldsutsatta på fler arenor än enbart i den egna bostaden, och av andra än någon som hon har eller har haft en relation med.

(BRÅ, 2007)

Hur vet man att psykiskt sjuka kvinnor inte inbillar sig att de blivit utsatta för våld?

DE FLESTA KVINNOR BERÄTTAR INTE OM SIN UTSATTHET, OM INTE NÅGON FRÅGAR. DET GÄLLER ÄVEN DENNA GRUPP KVINNOR.

Forskning visar att fysiskt och sexuellt våld mot kvinnor med psykisk ohälsa är vanligare än mot kvinnor generellt. Att ha psykiska besvär bidrar i sig till att kvinnan befinner sig i en utsatt situation, är beroende av samhällets stöd och ofta har ett begränsat socialt nätverk.

DESSUTOM RISKERAR de att inte bli trodda om de berättar att de är utsatta för våld. Kvinnor med psykisk ohälsa är också rädda att berätta om sin våldsutsatthet på grund av hot om tvångsvård. De kan också vara rädda för att inte få den vård de behöver om det är personal som utövar våld.

I DEN SVENSKA STUDIEN *Vi är många* uppgav en övervägande del av kvinnorna, 70 procent, att de utsatts för någon form av fysiska, sexuella och psykiska övergrepp eller utnyttjats ekonomiskt. Kvinnorna kopplade själva ihop det våld de blivit utsatta för med sin psykiska ohälsa. De hade låg självkänsla, kände ångest, oro och bristande tillit och hade relationsproblem. (BENGTSSON-TOPS, 2004)

ENLIGT AMERIKANSK FORSKNING finns det en ökad risk för att bli hemlös, utveckla missbruk eller psykisk sjukdom för våldsutsatta kvinnor med psykisk ohälsa. (SOCIALSTYRELSEN, 2005)

Kvinnor blir väl ändå inte våldsutsatta av män de inte känner...

JO, DET ÄR FAKTISKT GANSKA VANLIGT.

Mäns våld mot kvinnor förekommer i alla typer av relationer. Dessutom kan det pågå på alla platser; i kvinnornas hem, på deras arbetsplatser, liksom på gator och torg och på olika uteställen.

DET VANLIGASTE VÅLDET utanför en parrelation är sexuellt våld. I omfångsundersökningen Slagen dam hade var fjärde kvinna utsatts för sexuellt våld av en kollega, granne, vän, lärare eller en för kvinnan okänd man.

FLER ÄN VAR TIONDE KVINNA har erfarenhet av att vara utsatt för grövre sexuellt våld, som våldtäkt, sexuellt tvång eller sexuellt utnyttjande, av en man som hon inte har haft en sexuell relation med.

(LUNDGREN M.FL. 2001)

NÄR DET GÄLLER kvinnor med funktionsnedsättning uppgav 62 procent, att de, en eller flera gånger i sitt liv, blivit sexuellt trakasserade av män som de inte har eller inte har haft en sexuell relation med. Det kunde vara bekanta, släktingar, arbetskamrater, grannar eller helt okända män.

DE STÄLLEN SOM kvinnor med funktionsnedsättning nämner där de utsatts för våld, hot och tvång är skolan eller arbetsplatsen. Något färre uppger restauranger och andra nöjeslokaler.

SÅ MÅNGA SOM 7 procent uppgav att de oroar sig för att taxi- eller färdtjänstchaufförer skall vara våldsamma mot dem. Ju yngre kvinnorna är, desto fler känner oro.

(HANDU, 2007)

Oj, att mäns våld mot kvinnor
är ett så stort samhällsproblem ...
... vågar inte ens fråga,
undra vad mäns våld mot
kvinnor egentligen kostar?

En man som utövar våld mot en kvinna kostar samhället stora summor – utöver det mänskliga lidande som inte går att mäta i pengar. Kanske måste vi lyfta fram de enorma ekonomiska kostnader som våldet för med sig för att något verkligen ska hända?

UTIFRÅN EN FALLSTUDIE som bygger på ett verkligt fall där Adam har utövat våld mot Eva i tjugo år, har kostnaderna för våldet uppskattats. Evas liv har följts via dagboksanteckningar och sjukjournaler.

FÖLJDerna AV VÅLDET har sedan räknats om till faktiska kostnader. Det visade sig att Adams våld mot Eva har kostat samhället cirka 2,5 miljoner kronor. Det är framför allt staten (85 procent) som betalar, men även landsting, kommun och Eva delar på summan.

(WEINEHALL M.FL. 2006)

SOCIALSTYRELSEN har också gjort ett försök att beräkna samhällets kostnader och kom fram till att mäns våld mot kvinnor lågt skattat kostar samhället mellan 2695 och 3300 miljoner kronor per år. Samtidigt framhåller Socialstyrelsen att de inte har tagit med faktorer som psykiatrisk vård, tandvård och barnens skador.

(SOCIALSTYRELSEN, 2006)

REFERENSER

s. 2	Amnesty (2004) <i>Mäns våld mot kvinnor i nära relationer. En sammanställning om situationen i Sverige.</i>
s. 5	Isdal P. (2001) <i>Meningen med våld.</i> Gothia Förlag
s. 7	Hearn J. (2000) <i>Interventionsmetoder för män som begått våldsbrott mot kvinnor.</i> Regeringskansliet Hydén M. (1995) <i>Kvinnomisshandel inom äktenskapet.</i> Liber
s. 9	Eliasson M. & Ellgrim B. (2006) <i>Mäns våld mot kvinnor i nära relationer.</i> Sveriges Kommuner och Landsting Lundgren E. Heimer G. Westerstrand J. Kalliokoski A-M. (2001) <i>Slagen dam.</i> Fritzes. Brottsförebyggande rådet (2008a) <i>Webbstatistik</i> , 2009-12-08. www.bra.se Hammarström A. & Hensing G.(2008) <i>Folkhälsofrågor ur ett genusperspektiv.</i> Statens Folkhälsoinstitut
s. 11	Handu (2007) <i>Mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning.</i> Brottsförebyggande rådet (2007) <i>Våld mot personer med funktionshinder.</i> Fritzes
s. 13	Handu (2007) <i>Mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning.</i>
s. 15	Lundgren E. (2004) <i>Våldets normaliseringsprocess.</i> Roks Holmberg C. & Enander V.(2007) <i>Varför går hon? Om misshandlade kvinnors uppbrottsprocesser.</i> Kabusa böcker
s. 17	Rosengren A-S. & Larsson C. (2002) <i>Avliva myterna: om mäns våld mot kvinnor.</i> Roks Utrikesdepartementet (2007) <i>Mänskliga rättigheter</i>

REFERENSER

s. 19	Brottsförebyggande rådet (2008a) <i>Webbstatistik</i> , 2009-12-08. www.bra.se Kimmel M. (2002) "Gender Symmetry" in <i>Domestic Violence.</i> Violence Against Women 8: 1332-1363 Brottsförebyggande rådet (2008b) <i>NTU 2008.</i> Fritzes Brottsförebyggande rådet (2007) <i>Våld mot personer med funktionshinder.</i> Fritzes
s. 21	Eliasson M. & Ellgrim B. (2006) <i>Mäns våld mot kvinnor i nära relationer.</i> Sveriges Kommuner och Landsting
s. 23	Holmberg C. & Bender C. (2003) <i>Det är något speciellt med den här frågan.</i> Fritzes Eliasson M. & Ellgrim B. (2006) <i>Mäns våld mot kvinnor i nära relationer.</i> Sveriges Kommuner och Landsting
s. 25	Eriksson M. Källström Cater Å. Dahlkild-Öhman G. Näsman E. (2008) <i>Barns röster om våld.</i> Gleerups förlag Eliasson, M. (1997) <i>Mäns våld mot kvinnor.</i> Natur & Kultur
s. 27	Handu (2007) <i>Mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning.</i> Brottsförebyggande rådet (2007) <i>Våld mot personer med funktionshinder.</i> Fritzes
s. 29	Bengtsson-Tops A. (2004) <i>Vi är många.</i> RSMH Socialstyrelsen (2005) <i>Våld mot kvinnor med psykiska funktionshinder.</i>
s. 31	Lundgren E. Heimer G. Westerstrand J. Kalliokoski A-M. (2001) <i>Slagen dam.</i> Fritzes Handu (2007) <i>Mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning.</i>
s.33	Weinehall K. Änggård A. Blom K. Ekelund B. Finndahl K. (2006) <i>Räkna med kostnader.</i> Juridiska institutionen vid Umeå universitet Socialstyrelsen (2006) <i>Kostnader för våld mot kvinnor.</i>

UTVECKLINGSCENTRUM DUBBELT UTSATT är en projektverksamhet inom Bräcke Diakoni som lyfter frågan om mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning.

VÅRT UPPDRAG är att utveckla kunskap inom området och verka för att kvinnor som är utsatta för våld får det stöd de behöver och har rätt till.

VI VÄNDER OSS TILL yrkesverksamma inom socialtjänst, hälso- och sjukvård, rättsväsendet, utbildning och forskning, kvinno- och brottsofferjourer, skolor samt intresseorganisationer.

BräckeDiakoni | Utvecklingscentrum
Dubbelt utsatt
www.dubbeltutsatt.se